

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

CARL OTTO LENZ

fremsat den 5. maj 1988 *

Høje Domstol.

1. Agazzi Léonards søgsmål — som også vedrører den interne udvælgelsesprøve KOM/A/8/84, der blev afholdt af Kommissionen, og hvori tjenestemænd med ønske om overgang fra kategori B til kategori A kunne deltage — giver anledning til følgende bedømmelse.

1. Formaliteten

2. a) Der har været rejst spørgsmål om, hvorvidt der stadig, i relation til antagelsen til pådømmelse, under sagen kunne rejses kritik af Kommissionens ændrede organisationsstruktur, eller med andre ord, om det endnu kunne være rimeligt i denne forbindelse at anfægte den i januar 1973 stedfundne overførsel af Lægetjenesten ved Det Fælles Forskningscenter i Ispra (til hvilken tjenestegren sagsøger er knyttet) til Generaldirektoratet for Personale og Administration, der havde til følge, at Lægetjenesten ikke længere finansieres over forskningsbudgettet (hvilket forårsagede, at undtagelsesbestemmelsen i artikel 98 i vedtægten for tjenestemænd — om overgang fra en kategori til en anden uden udvælgelsesprøve

— ikke længere gælder for det pågældende personale). Kommissionen ytrer tvivl i den henseende. Den finder det væsentligt at bemærke, dels at den nævnte omorganisering ikke blev anfægtet rettidigt, dels at sagsøgeren, som i 1979 ansøgte om afhjælpning af sin forringede retsstilling efter vedtægten (med hensyn til overgangen til kategori A) ikke — efter at have fået afslag på ansøgningen om genindtræden i den videnskabelige tjenestegruppe eller om afholdelse af en udvælgelsesprøve ad hoc — forfulgte sagen yderligere.

3. Jeg har imidlertid det indtryk, at Kommissionens udgangspunkt her er forkert. I virkeligheden udgør sagsøgerens argumentation ikke en *klage* over ændringen af den administrative struktur i 1973. Hendes ærinde er kun, at følgen heraf — krav om udvælgelsesprøve ved overgang til kategori A, hvor det efter den tidligere retstilstand var tilstrækkeligt med en bedømmelse på grundlag af kvalifikationsbeviser i forbindelse med en samtale — tages i betragtning under en udvælgelsesprocedure med henblik på en sådan overgang; sagsøgeren forestiller sig, at dette kan ske ved, at man for ansøgere, der som sagsøgeren har en videnskabelig uddannelse eller erfaring, specielt lægger vægt på deres kundskaber og færdigheder, hvorved de får en rimelig chance for at blive optaget på reservelisten. Ud fra det synspunkt er der ikke noget at indvende mod sagsøgerens argumentation — som i virkeligheden sigter, ikke mod en ændring af den i 1973 opståede

* Oversat fra tysk.

retstilstand, men mod at gøre denne til udgangspunkt for bedømmelsen af en udvælgelsesprøve, som blev afholdt i 1985.

4. b) Det samme bør antages om såvel Kommissionens indsigelse om, at sagsøgerens kritik af tilrettelæggelsen af udvælgelsesprøven ikke kan anerkendes, fordi udvælgelseskomitéen ikke kunne afhjælpe sagsøgers særlige problem, som dens synspunkt om, at det ikke længere er muligt at kritisere meddelelsen om prøven, fordi sagsøgeren ikke anfægtede den i rette tid.

5. Det er rigtigt, at det ifølge Domstolens seneste praksis¹ ikke længere er tilladt sagsøgere under retssager vedrørende afgørelser, truffet af en udvælgelseskomité, at rejse spørgsmål om indholdet af meddelelsen om udvælgelsesprøven, hvis indholdet ikke har været genstand for et særskilt og rettidigt rejst søgsmål. Imidlertid skal sagsøgerens anbringende på ingen måde forstås således, hvilket klart blev fremhævet i retsmødet. Sagsøgeren kritiserer simpelt hen måden, hvorpå den *mundtlige* del af udvælgelsesprøven blev tilrettelagt, og prøvemeditation indeholder så godt som intet om denne del bortset fra, at prøven skal gøre det muligt at bedømme ansøgernes kvalifikationer og evne til at udøve funktioner i kategori A. Der kan klart ikke indvendes noget mod en sådan kritik inden for rammerne af en sag om anfægtelse af den sidste akt i fremgangsmåden ved udvælgelsesprøven, som den er faldet ud på grundlag af den mundtlige prøve.

1 — Domstolens dom af 11. marts 1986 i sag 294/84, Hermas Adams m. fl. mod Kommissionen, Sml. s. 985, Domstolens dom af 8. marts 1988 i de forenede sager 64, 71 til 73 og 78/86, Sergio m. fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1399.

6. Spørgsmålet, om udvælgelseskomitéen kunne — og tillige skulle — tage hensyn til sagsøgerens særlige situation, indgår dernæst — korrekt opfattet — ikke i formalitetsproblemerne; det bør tværtimod behandles i forbindelse med realiteten.

7. c) Der kan således ikke rettes afgørende indvendinger imod, at stævningen eller visse anbringender antages til pådømmelse.

2. Realiteten

8. a) Kernepunktet i sagsøgerens kritik — der rubriceres som »krænkelser af princippet om god forvaltningsskik og af bistandspligten«, samt »tilsidesættelse af forbudet mod forskelsbehandling« — udtrykker sagsøgeren således, at hun i egenskab af tjenestemand med videnskabelig uddannelse og tilsvarende faglige kundskaber er blevet forfordelt som følge af, at udvælgelseskomitéen ikke tog hensyn til denne særlige omstændighed hverken ved udarbejdelsen af spørgsmålene til brug for prøven eller ved karaktergivningen.

9. Henset til afviklingen af den mundtlige prøve, hvorved jeg skal henvise til sag 228/86² (jfr. mit forslag til afgørelse af 17. november 1987), vil man forstå, at sagsøgeren hovedsagelig koncentrerer sin kritik om den *sidste* fase i den mundtlige prøve, hvorunder ansøgerne skulle svare på spørgsmål med forbindelse til Fællesskabets politikker.

2 — Domstolens dom af 24. marts 1988 i sag 228/86, J. P. Goossens m. fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1819.

Det drejede sig under den første del af den mundtlige prøve om at bedømme de almindelige kundskaber ved hjælp af spørgsmål af generel karakter (sagsøger blev i den forbindelse bedt om at give en kort redegørelse for erobringen af rummet, hvilket vel ikke kunne volde hende særlige vanskeligheder). Man bevægede sig derefter ind på ansøgerens uddannelsesfelt og arbejdsområde samt dette arbejdsområdes rolle i Fællesskabets politikker. Med andre ord tog man herved — hvilket sagsøgeren selv anser for korrekt — fuldt ud de enkelte ansøgers situation i betragtning.

10. Med hensyn til spørgsmålene vedrørende Fællesskabets politikker var jeg, efter en første gennemgang af sagsakterne, fuldt ud tilbøjelig til at anse sagsøgerens kritik for velbegrundet. Når jeg var tilbøjelig til det, skyldtes det ikke, at sagsøgeren ikke fik stillet særskilte spørgsmål, som var tilpasset hendes uddannelse og arbejdsområde. Da det drejede sig om en udvælgelseprøve, der var udformet for talrige ansatte i kategori B, som arbejdede inden for alle slags områder, og sigtede mod at besætte stillinger i kategori A i meget forskelligartede tjenestegrene, kunne der naturligvis ikke stilles krav om »skråddersyning« ved prøvens gennemførelse.

11. Jeg fandt derimod, at man kunne have forbehold i betragtning af, at spørgsmålene kun til dels vedrørte områder, som var behandlet under uddannelsesetapen, og at man

derfor kunne mene, at ansøgere, som skulle svare på spørgsmål uden for denne ramme (sagsøgeren skulle for eksempel redegøre for Den Europæiske Investeringsbanks rolle), blev forfordelt, fordi de naturligt nok ikke havde præcise kundskaber om emnet eller lejlighed til at erhverve sådanne kundskaber i løbet af deres tidligere beskæftigelse.

12. Efter den dom, som blev afsagt af Anden Afdeling den 24. marts dette år i sag 228/86, kan den opfattelse imidlertid ikke fastholdes. Som bekendt delte afdelingen ikke mine betænkeligheder, men fandt, at de stillede spørgsmål klart frembød samme sværhedsgrad, at de ikke var for krævende, og at deres indhold burde være tilstrækkeligt bekendt for tjenestemænd med en lang fortid i Fællesskabets tjeneste og med interesse for Fællesskabets politikker. Afdelingen lagde også vægt på, at prøven havde til formål at teste ansøgernes egnethed frem for at kontrollere deres kundskabsniveau, og den tilsluttede sig på den måde Kommissionens opfattelse, hvorefter den mundtlige prøve mindre drejede sig om at bedømme kundskaber end om at finde ud af, om ansøgerne havde problemerkendelse, kunne redegøre logisk for deres tankegang og udtrykke sig klart. Man må endvidere konstatere, at i den aktuelle sag frembød det ene af de to spørgsmål, som sagsøgeren kunne vælge imellem (det, der vedrørte overskudsproduktionen i den fælles landbrugspolitik) en reel sammenhæng med et emne, som var bragt på bane under uddannelsesetapen (anvendelsen af fællesskabsretten i landbruget). Når nu hendes valg trods dette faldt på det andet emne, kan sagsøgeren naturligvis ikke påberåbe sig at være forfordelt på en måde, som den, jeg beskrev i mit forslag til afgørelse i sag 228/86.

13. Idet der herefter ikke, hvad angår tilrettelæggelsen af den mundtlige prøve, er noget at indvende mod valget af spørgsmål om Fællesskabets politikker, forholder det sig klart tilsvarende med hensyn til den måde, hvorpå svarene blev bedømt; her er der tale om, at bedømmelsen foregik uden hensyntagen til den enkelte ansøgers særlige situation og — i sagsøgerens tilfælde — uden at sigte på at lette hende adgangen til kategori A ved hjælp af en mere gavmild karaktergivning med den begrundelse, at en sådan adgang tidligere havde været mulig for hende som følge af tjenstemandsvedtægtens artikel 98 på grund af, at hun havde været knyttet til den videnskabelige tjenestegruppe. En sådan fremgangsmåde rejser straks principielle betænkeligheder ved en udvælgelsesprøve med et bredt sigte, som har henvendt sig til et stort antal B-tjenestemænd fra alle slags tjenestegrene, for det må tages i betragtning, at endog så meget som *antydningen* af en særbehandling for visse ansøgere bør undgås i et tilfælde som dette.

14. Man kan også sige, at det uden tvivl ville være for meget at kræve af en udvælgelseskommité, at den som antaget af sagsøgeren således skulle sørge for at kompensere for »anomalier« som følge af administrative strukturændringer (rent bortset fra, at man ved hjælp af sådanne betragtninger ville tillade sig på en vis måde at kritisere fortidige forvaltningstiltag, som ikke længere kan prøves).

15. Det kan i øvrigt også indvendes imod sagsøgeren — for så vidt som hun hævder, at udvælgelsesprøvens formål var at give tjenstemænd med høj anciennitet, der er blokeret i kategori B, mulighed for, at nyde godt af en fortsat karriere — at det er svært at se, hvordan dette mål i hendes tilfælde

skulle antage en speciel betydning, idet hun (som kun er fyldt 43 år) på ingen måde er blokeret i en B-karriere og netop først for få år siden (1982) blev placeret i lønklasse B 2 (som for resten — lad os dog ikke glemme det — med hensyn til lønniveau svarer til lønklasse A 7).

16. Der kan altså ikke gives sagsøgeren medhold i hendes påstand på grundlag af de argumenter, der er fremsat til støtte for de to første anbringender.

17 b) For så vidt som sagsøgeren hævder — under henvisning til, at der i Kommissionen også skal besættes stillinger, som forudsætter videnskabelige kvalifikationer — at udvælgelsesprøven ikke var egnet til at klarlægge, om ansøgerne besad denne type kundskaber, og for så vidt som hun mener, at denne mangel må indebære en overtrædelse af tjenstemandsvedtægtens artikel 27 (ifølge hvilken bestemmelse det ved ansættelse skal tilstræbes, at institutionen sikres medarbejdere, der opfylder de højeste krav til kvalifikationer, indsats og integritet), kan vel lade det her i sagen omstridte spørgsmål stå åbent, om artikel 27 i det hele taget kan anvendes på interne ansættelsesprocedurer.

18. Det kan nemlig via andre overvejelser antages, at sagsøgeren ikke heller kan gives medhold på dette punkt.

19. Først og fremmest er det vigtigt, at vi har at gøre med afholdelsen af en intern udvælgelsesprøve i stor skala, som henvender sig til en bred variation af B-ansøgere og

sigter mod oprettelsen af en reserveliste med henblik på at besætte ledige stillinger, som i sig selv er meget forskelligartede. Efter sin karakter kan denne udvælgelsesprøve kun dreje sig om at få konstateret en generel egnethed til at varetage funktioner i lønklasse A 7 og A 6. Selv om udvælgelseskomitéen nåede frem til at antage egnethed, kan den konstatering naturligvis ikke betyde, at enhver ansøger, der optages på reservelisten, uden videre er i stand til at gøre fyldest i en hvilken som helst ledig stilling hørende til et eller andet af de førnævnte specialer. Tværtimod er der anledning til at være påpasselig med, at stillingsbesættelserne sker under hensyntagen til de nødvendige kvalifikationer for udførelse af funktioner, som er knyttet til den pågældende stilling. Det kunne til gengæld ikke komme på tale, at der blev taget hensyn til dette synspunkt under tilrettelæggelsen af den generelle bedømmelse, og at opgaverne blev udformet i overensstemmelse hermed.

20. For det andet bør der lægges vægt på det forhold — hvis sagsøgerens klagepunkt bør forstås derhen, at affattelsen af *meddelelsen om udvælgelsesprøven* ikke tog hensyn til, at der muligvis også skulle besættes stillinger med videnskabeligt indhold — at det i øvrigt slet ikke ses, hvor sandsynligt det ved tilrettelæggelsen måtte forekomme, at sådanne stillinger skulle besættes. Navnlig bør det også påpeges, at en sådan anfægtelse af en meddelelse om udvælgelsesprøve skal afvises fra realitetsbehandling ifølge ovennævnte retspraksis.

21 c) Herefter har jeg kun tilbage at undersøge, om en *berettiget forventning* hos sagsøgeren blev krænket.

22. For at påvise, at klagepunktet ikke er berettiget, er to bemærkninger egentlig tilstrækkelige. Hvis klagepunktet vedrører ud-

formningen af *meddelelsen om udvælgelsesprøven*, som angiveligt ikke tager tilstrækkeligt hensyn til de videnskabelige ansøgere, kan man for det første sige, at sagsøgeren ikke længere med retsvirkning kan gøre det gældende. For så vidt angår udvælgelseskomitéens tilrettelæggelse af *prøven* inden for rammerne af sin kompetence, kan der for det andet henvises til, at det ikke er gjort gældende, at komitéen fremkaldte nogen berettiget forhåbning hos sagsøgeren.

23. Bortset herfra kan det også påvises, at de to omstændigheder, som sagsøgeren fremhæver i den sammenhæng, vanskeligt kunne begrunde en forventning i den betydning, hvori ordet anvendes i den relevante retspraksis, dvs. (jfr. Domstolens afgørelse i sag 289/81³) at fremkalde velbegrundede forhåbninger hos ansøgeren, som administrationen skal tage hensyn til.

24. Således må sagsøgeren — når hun henviser til sine anstrengelser i henseende til videreuddannelse, som i 1978 førte til afgangseksamen fra et belgisk universitet — tåle den indsigelse, at hun ikke konkret har kunnet forklare, hvorledes *administrationen* tilskyndede hende til videreuddannelsen, således at hun skulle kunne gøre regning på en passende modydelse fra administrations side i form af forbedrede karrieremuligheder. Man må i øvrigt heller ikke glemme, at sagsøgerens videreuddannelse fandt sted *efter* Lægetjenestens inkorporering i Generaldirektoratet for Administration; sagsøgeren var altså på det pågældende tidspunkt på det rene med, at den lette overgang til kategori A i henhold til tjenstemandsvedtægtens artikel 98 ikke længere var aktuel for hendes vedkommende.

3 — Domstolens dom af 19. maj 1983 i sagen Vassilis Mavridis mod Europa-Parlamentet, Sml. s. 1731.

25. Når sagsøgeren lægger vægt på, at hun blev *opmuntret* til at deltage i den omtvistede udvælgelsesprøve, kan man med rette forholde hende, at det uden tvivl i den forbindelse må dreje sig om en generel henvisning til en eksisterende mulighed. Man sigtede ikke hermed til den konkrete tilrettelæggelse af prøven, for ifølge selve prøvemeditation

kunne udvælgelseskomitéen, som handler i fuld uafhængighed, i vidt omfang selv tilrettelægge den.

26. d) Afslutningsvis kan jeg kun fastslå, at ingen af sagsøgerens anbringender kan begrunde en annullation af den anfægtede akt.

27. 3. Jeg foreslår følgelig også i sag 181/87, at sagsøgte frifindes, og at spørgsmålet om sagsomkostningerne afgøres i henhold til procesreglementets artikel 70.